

AFO + MUO = data jako umění

Festival vědeckých filmů a muzeum spojily síly v sekci *Představ si fakta*

TISKOVÁ ZPRÁVA | 27. 4. 2021

Data jsou tvrdá i měkká, lze je využívat, zneužívat, tajit či vizualizovat. Anebo je přetvářet v umění. Právě vizualizaci dat, která se pohybuje na pomezí vědy a umění, letos nabízí v jedné ze svých sekcí popularizačně vědecký festival Academia Film Olomouc. Organizátoři se v této části nazvané *Představ si fakta* propojili s Muzeem umění Olomouc a jeho letošní největší výstavní akcí trienále současného středoevropského umění UNIVERSUM.

Program AFO se přirozeně dělí na dvě linie. První je filmová, kde se utkávají ty nejlepší popularizační dokumenty z posledních dvou let. Druhou jsou dramaturgické oblouky nesoutěžních sekcí, kde se AFO prostřednictvím filmů, přednášek, ale i videoher, literatury či výstav snaží představit a pomocí vědy vysvětlit naléhavé společenské fenomény. „Letos se věnujeme tématu vizualizace dat a jejich využití ve vědě i umění, které zastřešuje sekce *Představ si fakta*,“ vysvětluje ředitel AFO Jakub Ráliš.

Vizualizace surových dat v grafech, mapách i uměleckých projektech nezůstává pouze u přepisu. „Je to proces hledání informací, jejich kombinace, interpretace a vizuálního zpracování. I pro autora je to napínavý tvůrčí příběh plný nejistoty, protože nikdy dopředu netuší, jaké informace se mu podaří získat a jaký bude jejich konečný tvar,“ říká Barbora Kundračiková, hlavní kurátorka trienále. „My vizualizaci zkoumáme jako užitečný nástroj, ale vnímáme i její negativa, druhotné jevy, které označujeme jako vizuální šum nebo přímo smog.“

Na zájemce o tuto část festivalu čekají čtyři dokumentární snímky. Například *Kosmický zoom* Evy Szasz z roku 1968 či *Unknown Fields: Madagascar – A Treasured Island*. Sekce dále představí tři videoperformance, které rámuje rozhovor s australským digitálním umělcem Andym Thomasem, autorem *Visual Sounds of Amazon*. A součástí je také průprava v tvorbě grafů a vizualizací ze surových dat s datovou žurnalistkou Kristinou Zákopčanovou.

Ohrada 24/7/AR

Přestože je letošní AFO stejně jako loni on-line, díky spolupráci s Muzeem umění vykročí sekce *Představ si fakta* částečně do reálného světa a částečně realitu rozšíří. Místem setkání, diskuse, spojení reality a virtuality bude třicetimetrová ohrada Muzea umění – budoucího SEFO – v blízkosti centra města.

Na ohradě je interaktivní instalace na pomezí vědy a umění, kterou vytvořil grafik AFO Matěj Vázał. Pouhým okem je čitelná pouze polovina vizuálního zážitku. Celý obsah získá zvědavý divák teprve díky rozšířené realitě (AR – augmented reality). Musí si stáhnout do telefonu (zdarma) aplikaci Artivive a potom namíří čočku fotoaparátu na bubliny na zdi. Díky tomu spatří kurátorský výběr vědeckých

projektů a uměleckých děl na téma vizualizace. Patří do něj třeba isotypy Otto Neuratha, landartové projekty Agnes Deneés nebo futurismy Stano Filka. A součástí je také originální instalace Attily Csořgő, která vzniká přímo pro ohradu a v květnu se přelije z virtuálního prostředí do toho reálného.

Ohrada tímto přestává plnit svou původní funkci reklamního poutače a stává se vstupem do nového světa – dat, informací a zkušeností, vědeckých i uměleckých projektů a expozic. Rozšířená realita totiž slouží mimo jiné pro i vizualizaci SEFO, do něhož lze tímto způsobem už nyní alespoň pomyslně vstoupit. Trochu to připomíná Alenku Lewise Carola, která prošla zrcadlem a objevila zcela nový svět. Jedná se o novou možnost přemýšlet o tom, jak vidět, uspořádat a užívat veřejný prostor na pomezí reality a virtuálna. Z ohrady se tak stane venkovní galerie AFO-SEFO, která bude v provozu 24 hodin denně a 7 dní v týdnu.

A to je jen začátek. „Na AFO totiž přirozeně naváže program spadající už přímo do rámce trienále současného středoevropského umění, které začíná 24. 6. 2021,“ říká Barbora Kundračiková. Tehdy se ohrada otevře návštěvníkům, kteří budou moci vstoupit přímo do prostoru SEFO. „Právě prolomení ikonické ohrady je zásadním momentem trienále – v proluce vznikne letní scéna SEFO věnovaná formování veřejného prostoru, na kterém se kromě AFO podílí řada dalších kulturních subjektů působících v Olomouci včetně města. Na ni pak naváže intervence Dana Gregora nazvaná Tichý křik. Díky všem aktivitám se snad toto místo změní ve skutečné fórum,“ říká Barbora Kundračiková.

Mgr. Tomáš Kasal

tiskový mluvčí

Muzeum umění Olomouc | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

K: Muzeum moderního umění | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

T: 585 514 282 | M: 602 671 477

E: kasal@muo.cz | [web](#) | [facebook](#) | [twitter](#)

Představ si fakta – program

RADOST Z DAT

Velká Británie, 2016, 50 minut, režie: Catherine Gale

Projekce on-line od 27. 4. 2021, od 10.00

Matematička Hannah Fry dokáže pouze pomocí hry scrabble či telefonní budky vysvětlit složité rovnice a abstraktní teorie, které byly zásadní pro práci s daty. Efektivní využití dat vedlo k rozmachu současné počítačové technologie a jejich potenciál je stále veliký. Zanedlouho možná budeme žít v chytrých městech, která se budou neustále přizpůsobovat aktuálním potřebám lidí. Je však otázkou, kolik dat ze svého soukromí chceme pro hladký chod společnosti poskytnout.

www.watchandknow.cz

KOSMICKÝ ZOOM

Kanada, 1968, 8 minut, režie: Eva Szasz

Projekce on-line od 27. 4. 2021, od 10.00

Animátorka Eva Szasz, inspirována dílem Cosmic View Holanďana Keese Boekea, využívá schopnosti animace přiblížit nám věci běžnými prostředky nedosažitelné. Vydává se do míst, která staví lidského jedince do působivé, i když poněkud znepokojivé perspektivy. Film, částečně balancující mezi dílem vědeckým a filozofickým, nabádá k přehodnocení rozměrů všeho, od našich každodenních problémů až po nás samotné. Navzdory tomu, že jde o snímek vyrobený před více než padesáti lety a prsty vědy i animace jsou dnes ještě delší, efekt tohoto malého exkurzu zůstává stále silný.

www.watchandknow.cz

Kristina Zákopčanová (Česká republika)

Datová žurnalistka, on-line přednáška

8. května 2021

Kristina Zákopčanová se zabývá vizualizací dat v rámci projektu Fakta o klimatu, v datové žurnalistice na iRozhlase a ve výzkumu. Zaměřuje se na zlepšování komunikace informací a vědeckých poznatků za pomoci vizuální reprezentace, a napomáhá tak snadnějšímu pochopení složitých problémů.

Projekt Fakta o klimatu usiluje o zkvalitnění společenské diskuze o klimatické změně. Přetváří odborná data do pochopitelných infografik, textů a datasetů, které pomáhají k lepší orientaci v tématu. Ač projekt funguje na dobrovolnické bázi, v řadách týmu jsou profesionálové a odborníci z různých oborů, přes informatiky po přírodovědce. Fakta o klimatu je nezávislý projekt, který komunikuje s novináři, politiky, energetickými firmami i aktivistickými hnutími.

Attila Csořgő (Maďarsko)

autorský projekt na ohradě se vstupy do virtuální ho prostředí

24. května 2021

Věda a umění, respektive plocha a prostor jsou jen dvě z mnoha tak zvaných polarit, které se setkávají v tvorbě maďarského autora Attily Csořgő. To, co je obvykle chápáno jako protikladné, příliš komplikované nebo abstraktní jako například fyzikální jevy či chemické procesy, pohyb jako takový, se v jeho instalacích a projektech zhmotňuje a stává skutečným. Ukazuje se přitom také, že svět je potřeba uchopovat nejen slovy, ale také obrazy - protože teoretická znalost je jen dalším příkladem nuceného omezování se. A neznamená to, že tak přicházíme o bohatství imaginace, naopak, o to více ji rozvíjíme.

Zimní kino za ohradou

Projekce filmů

listopad-prosinec 2021

Výběr z těch nejzajímavějších filmů věnovaných vztahu vědy a umění, vizualizaci dat a uměleckému výzkumu přinese zimní kino v proluce SEFO. Spolupráce Triennale a AFO začala samozřejmě na poli filmů a tímto obloukem se k pohyblivému obrazu vrací z onlinového exilu do formátu fyzického plátna pod širým nebem. Těšit se můžete na kurátorované bloky krátkých filmů a videoperformancí, například Structures of Nature německého režiséra Martina Gerigka či Recording Art Bruna Moreschiho. Ze zástupců celovečerního experimentálního dokumentu můžeme zmínit například Her Name Was Europa. Tento snímek ukazuje ideu reality, kterou autoři projektují do mystického zvířete, sudokopytníka Aurocha.